

Sprawozdanie z warsztatów „Research and innovation against illicit drugs: from foresight to operational impact” – Bruksela, 5-6 maja 2026

mgr inż. Anna Czyż
Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji
Politechnika Warszawska
ORCID: 0009-0008-3149-2219
e-mail: anna.czyz@policja.gov.pl

Streszczenie

Sprawozdanie relacjonuje warsztaty „Research and innovation against illicit drugs: from foresight to operational impact”, które odbyły się w dniach 5-6 maja 2026 roku w Brukseli. Przedsięwzięcie zorganizowała Komisja Europejska we współpracy z European Union Drugs Agency (EUDA) w ramach platformy CERIS.

Słowa kluczowe: narkotyki, zagrożenia, przestępczość zorganizowana, międzynarodowe szkolenie dla organów ścigania, współpraca międzynarodowa.

W dniach od 05 do 06 maja 2026 roku w Brukseli odbyły się warsztaty „Research and innovation against illicit drugs: from foresight to operational impact”. Przedsięwzięcie zorganizowała Komisja Europejska we współpracy z European Union Drugs Agency (EUDA) w ramach platformy CERIS. Wydarzenie zgromadziło 100 uczestników reprezentujących instytucje Unii Europejskiej, środowisko naukowe, służby i organizacje społeczne. Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji reprezentowała Anna Czyż – specjalista Wydziału Badań Chemicznych.

W dyskusji wzięli udział reprezentanci kluczowych struktur międzynarodowych, w tym European Commission, EUDA, UNODC, Europol, EUCPN oraz DG HOME. Służby operacyjne i prokuratorskie państw członkowskich reprezentowały m.in. Belgian Federal Prosecutor's Office, Swedish Prosecution Authority, Dutch Police, hiszpańska Guardia Civil, włoscy Carabinieri oraz polskie Centralne Biuro Śledcze Policji. Sektor laboratoriów kryminalistycznych i instytutów badawczych reprezentowały Sciensano z Belgii, Trimbos In-

stitute z Holandii, Forensic Science Laboratory of Polícia Judiciária z Portugalii oraz Laboratorium Kryminalistyczne KWP z siedzibą w Radomiu. Głos środowiska akademickiego reprezentowali eksperci z Malmö University, CENTRIC, University of Greenwich oraz University of Limerick.

Głównym celem spotkania była wymiana wiedzy o współczesnych zagrożeniach narkotykowych i przestępczości zorganizowanej w UE oraz integracja naukowców, służb i decydentów politycznych dla wzmocnienia międzynarodowej współpracy operacyjnej.

Pierwszy dzień warsztatów poświęcono omówieniu skali zagrożeń oraz podstaw badawczych związanych z analizą europejskiego rynku narkotykowego. Sesję otwierającą poświęcono aktualnej sytuacji narkotykowej w Unii Europejskiej oraz analizie danych i prognozowaniu zagrożeń związanych z narkotykami. Zwrócono uwagę na rodzaje zażywanych substancji, ich postać oraz koszt. Podkreślono problem związany z prezentowaniem danych analitycznych, zarówno pod względem sposobu ich przedstawiania,

jak i odbiorców, do których powinny trafiać. W dyskusjach poruszono również wpływ narkotyków na młodzież i społeczeństwo, a także działalność zorganizowanych grup przestępczych, szlaki dystrybucji oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa państw UE.

Drugi dzień warsztatów skupiał się na praktycznych narzędziach, pracy laboratoriów kryminalistycznych oraz wykorzystaniu wyników badań w działaniach operacyjnych i postępowaniach sądowych. Omawiano metody identyfikacji nowych substancji psychoaktywnych (NPS) oraz wskazano problemy, które nadal utrudniają ich skuteczną identyfikację. Podkreślono konieczność wypracowania wspólnych standardów oraz zwiększenia współpracy między laboratoryjnej w celu szybszego reagowania na pojawiające się zmiany na rynku narkotykowym. Istotnym tematem warsztatów były także zagadnienia związane z ochroną granic, działalnością służb celnych oraz przeciwdziałaniem przemytowi narkotyków. Podkreślono istniejące luki w systemach kontroli granicznej i potrzebę wzmocnienia współpracy międzynarodowej w zakresie wymiany informacji oraz działań operacyjnych.

Podczas wydarzenia zaprezentowano również projekty współfinansowane ze środków UE, związane z analizą rynków narkotykowych, kontrolą graniczną oraz detekcją substancji psychoaktywnych (między innymi PENTION, METEOR, REWIRE-D, SAUST, ARIEN, ARMADILLO i OBLIVION).

Podsumowując, współczesna walka z handlem narkotykami wymaga lepszej wymiany informacji między służbami i instytucjami, ponieważ jednym z głównych problemów jest rozproszenie danych oraz trudności w szybkim wykrywaniu nowych substancji psychoaktywnych (NPS). W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na potrzebę opracowania jednolitych standardów badań, które pozwolą połączyć szybkość działania z wiarygodnością wyników. Skuteczniejsze przeciwdziałanie przestępczości narkotykowej wymaga ścisłej współpracy sektora zdrowia, Policji oraz służb celnych, gdyż tylko skoordynowane działania mogą przyczynić się do stworzenia sprawnego systemu wczesnego ostrzegania oraz lepszego wykorzystania środków unijnych przeznaczonych na wdrażanie innowacji i podnoszenie poziomu bezpieczeństwa.

Fot. 1. Uczestnicy panelu dyskusyjnego „Narkotyki, kryminalistyka i dowody”. Od lewej: moderatorka Nada Milisavljevic z Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych Komisji Europejskiej; Maria João Caldeira z Laboratorium Kryminalistycznego Policji Sądowej w Portugalii; Giuliano Iacobellis z Grupy Dochodzeniowo-Śledczej Karabinierów we Włoszech; Anna Czyż z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji; Tomasz Olszewski z Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu; oraz Inge Vinckier z Laboratorium Celnego w Belgii